

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Égész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A szomorú királyné emlékezete.

A jóság emléke halhatatlan. Világok összeomolhatnak, hatalmak megdőlhethetnek, nemzetek dicsőségének fénye kialhatik, családok megsemmisülhetnek, de a jó cselekedet emléke él és hálára hívja azokat is, akik sem élvezői, sem tanúi nem voltak a jó cselekedetnek.

Ime, Erzsébet királyné jóságos alakját ma is szívében hordozza a magyarság. A hatalom, amelynek az alkotmány szerint egyik megtestesítője volt, eldozatul esett az emberek viharának, a család, amelynek fényét ragyogtatta életében, letűnt a szereplés polcáról; jóságos királynéját azonban mostani gyászos sorsában is maga előtt akarja látni a magyar nép: szobrot és a szobor alá márvány trónust állíttatott szíve hálájának kifejezéséül. Erzsébet királyné szobrát szeptember 25-én leplezték le országos ünnepek között Budapesten. A gyönyörű főváros egyik legszebb pontján, a Dunapart egyik terén áll már a szobor művészi boltozat ívei alatt.

S ezzel az alkalommal följuttatták a ki-

rályné életének, uralkodásának és halálának emlékezetét.

Tizenhat éves volt, mikor a huszonnégy éves Ferenc József feleségül hozta a bajor herceg udvarából. Szomorú időkét élt akkor a magyarság, öt esztendeje mult a szabadságharc gyászos végének, a világi fegyverletelnek. Erzsébetből császárné lett, a magyar király címét eltörölte az önkényuralom.

A bécsi nem szerették új uralkodójukat. Tulságos komoly volt az ők számára. Am a bánkodó magyarok épen ezt a komolyságot szerették meg benne. De nagyon tetszett az is a magyaroknak, hogy Erzsébet tudott magyarul. Már menyasszony korában tanulni kezdte magyar alattvalói nyelvét. A ma-

Erzsébet királyné.

gyarság akkori vezérei: Deák Ferenc és Andrássy Gyula, nemes szívé, megértő pártfogóra találtak Erzsébetben. A hatvanhetes kiegyezést okos tanácsaival, békítő szellemével ő juttatta diadalra. Mikor a megbékült nemzet megkoronázta a királyi párt, óriási lelke-

sedéssel ünnepelték a királynét. — A főváros egy gyönyörű, aranyból való virágvázát és egy aranyfödelű imádságos könyvet ajándékozott neki. De nemcsak Pesten szerették, ahol néha-néha látták és ismerték, de rajongott érte az egész ország. Hogy mennyire megszerette a magyar nép, mutatják azok a kedves történetek, amelyeket a magyar falusi gazdák esze fundált ki róla. A porosz-osztrák háború idején például az a bolondos hit terjedt el a nép között, hogy a király átíratta Magyarországot a feleségére. — Most már nem veheti el Magyarországot a porosz! — mondták nagybaldogan gazduramék a falukban.

A 60-as esztendőekben a bankókon egy gyönyörű nő képe volt. A nép meg volt róla győződve, hogy a bankón való kép Erzsébet királynét ábrázolja. Ezért ezt a bankót Erzsike-bankónak nevezték.

Fiának, Rudolf trónörökösnek, rejtélyes halála örökös sebet ütött ennek a csodálatos asszonynak a szívére. Attól fogva került az embereket, a társaságot és járta a világot kilenc esztendőn keresztül. Ezalatt a kilenc szo-

moru esztendő alatt állandóan gyászban, feketében járt. Fekete ruha volt rajta akkor is, amikor Budapestre érkezett az ezeréves kiállításra, hogy résztvegyen a magyar nemzet ünnepségein. Akkoriban sorra járta a város nevezetességeit, a Városligetben a cigánnyal eljátszatta fia kedves nótáját. Azt, hogy: „Lehullott a rezgönyárfa ezüstszinü levele...”

Azután, mikor az ünnepségek lezajlottak, megint elment, bolyongott gyászával, könnyével, szomorúságával; járta a világot. Most 34 esztendeje, a ragyogó szeptember egyik szombatján Svájcban a Genfi tón sétahajózásra akart indulni. Közvetlenül azelőtt, hogy a hajóra lépett volna: egy elvetemült fickó, valami Luigi Luccheni nevű anarkista tört dőfött a szívébe.

Kedves magyar népe szívből megsiratta szeretett királynéját. A hosszú évek és szörnyű események nem mosták el emlékét: gyönyörű szeptemberi napon lehullt a lepel budapesti szobráról. Jósága a szobornál is bizonyosabb halhatatlanságot biztosít neki.

Egy bátor és kitartó küzdelem eredménye.

A Genfben székelő *Nemzetek Szövetsége*-nek működéséről az idők folyamán kiderült, hogy nem felel meg azoknak a várakozásoknak, amiket különösen a háboruban vesztes nemzetek fűztek munkásságához.

Ezt tudták és érezték azok is, akik az élen állanak, sőt *De Valera*, a *Népszövetség* mostani ülészakának elnöke egyik beszédét azzal fejezte be, hogy a *Népszövetség a vádlottak padján ül, be kell bizonyítania életképességét.*

Valószínűleg ennek a hangulatnak a következménye, hogy a *Nemzetek Szövetsége* utóbbi időben több kényes ügyet elintézett. Bizonyára nagy része van a Csiki Magánjavak ügyének kedvező elintézésében a székelység kiküldöttei mellett *De Valera* elnök személyének is. *Valera* a szabadságáért küzdő ir. nép fia, akit az angolok előbb halálra, majd életfogytiglani börtönre ítélték. Különös játéka a sorsnak, hogy ez az ember elnökölt a *Népszövetség* mostani ülészakán, akit évekkor elelőtt, mint forradalmárt és lázadót börtönre vetettek. Mert bizonyára együtt érzett az elnyomottak-

kal és, ha csak közvetve is, de személyének része van abban, hogy végre döntöttek a *Csiki Magánjavak* ügyében.

A román kormány érezte, hogy a *Csiki Magánjavak* ügye döntőfordulat elé érkezett s minden eszközt megragadott, hogy a sikert elgáncsolja. Legutóbb, mint lapunkban közöltük, a magát magyarnak nevező „gazdasági szövetség” segítségével akart éket ütni a székelység sorai közé.

A dolog természetéből következik, hogy teljes sikert a csiki ügyben nem lehetett elérni. A *Nemzetek Szövetsége* inkább a békéltető, mint ítélőszék szerepét tölti be vitás ügyekben. Örvendetes azonban, hogy megbizottaink gerinces magatartása és a *Népszövetség* bizottságának jogi alapra való helyezkedése a román megbizottakat arra indította, hogy ha nem is egészen igazságos, de elfogadható ajánlatot tegyenek a székely sérelem orvoslására.

A *Nemzetek Szövetsége*nek döntése a következő pontokban körvonalozta a *Csiki Magánjavak* jövőbeni helyzetét:

1. A csiki magánjavak kezelése visszaszáll alapszabályok szerinti régi vezetőség rendelkezése alá, amely vezetőség szervezete átmenetileg a román alkotmány és közigazgatási törvények szerint.

2. A városi ingatlanok és magánjavak tulajdonát képező egyéb javak visszaszállanak az új szabályzat szerint működő régi vezetőség rendelkezése alá, az 1923. évi leltár szerint. (Ugyanis 1923-ban vették át a székelység választottjaitól a vagyont.)

3. A borszéki üdülőház visszaszáll a csiki magánjavak kezelésének rendelkezése alá.

4. A csiki magánjavak rendelkezése alá visszaszáll 6200 hektár terület, erdő és legelő, a leltár szerint. E terület értéke 100 millió és félmillió lej, másfélmillió svájci frank, amely területnek évi jövedelme a betervezett szakértői kimutatás szerint egymillió és 30 ezer svájci frank.

5. A csiki magánjavak kezelésének régi tisztviselői az állami tisztviselőknek megfelelő bánásban részesülnek.

6. A csikszeredai leányiskola, állami létszámú marad, de a román tagozat mellett, magán tagozattal, ha elegendő növendéke lesz.

7. A csiksomlyói árvaházat az állam fenntartja, magyar növendékeknek az elhelyezésével.

Az előadó azt jegyzi meg, hogy az árvaházban jelenleg 75 árva van, közülök 50 magyar, 25 román.

A székely diákok ösztöndíjjal való segélyezésének kérdésében a román kormány nem tart szükségesnek különös rendelkezéseket, mert erre a célra a magánjavak újjáalakított kezelésének a rendelkezése alá kerülő javakból módja lesz.

A genfi döntés tehát visszatért a csiki székelységnek csaknem 14 ezer hold erdőt és számos értékes jogot biztosított. Sajnos, az agrárreform intézkedései következtében letartott óriási kiterjedésű erdők kiestek a székely vagyontól, de így is örvendezhetünk, mert eddig majd semmit sem akartak adni a székelységnek az ősi jussból.

A Nemzetek Szövetsége ezuttal bebizonyította, hogy él, hisszük, hogy a végrehajtás igazságos volta felett is örködni fog és a csiki székelység nemcsak papíron, hanem valóságban is hozzájut az ősi vagyon morzsáihoz.

OKULIROLO

Éke Oroszországgal? Merész feltevésekre vall a világpolitikában közzétett az a hír, hogy Amerika most Szovjetországot a világ többi részével közösségbe akarja hozni. A hírnek bizonyára az az alapja, hogy az amerikai vezérkar először sorra látogatja az európai országok kormányait. Így a legutóbb megfordult Magyarországon, majd Romániában s innen Ankorába ment, a török kormány látogatására. Ez a látogatás semmiképpen sem törvényszerű határozott cél nélkül történt Amerikának nagyon kellemetlen Japán előretörése Délkelet-Ázsiában, van valószínűség abban, hogy Japán ellensúlyozására Oroszországgal kíván szövetségre lépni, mert Oroszországot még közvetlenebbül érinti Japán terjeszkedése.

Ezért lehet, hogy a világpolitikában olyan új fordulat fog bekövetkezni, amely Oroszországot is bekapcsolja az emberiség közös munkájába. Emellett szól az is, hogy magában Oroszországban komoly változásra van kilátás, még pedig jobbfelé, vagyis a magántulajdon s a magángazdaság elvének elismerése felé.

Francia-német ellentét. A német kormány elhatározta a német fiatalságnak katonai kiképzését, bizonyára válaszul a német fegyverkezési jogért előterjesztett kérelemnek francia részről történt elutasítására. Ez a német intézkedés megszököltatta Herriot francia miniszterelnököt, aki egy hatalmas s a maga egészében igen békés tartalmu beszédében határozottan tiltakozott a német fiatalság tervezett katonai kiképzése ellen s kijelentette, hogy ez határozott megsértése a német bé-

keszerződésnek. Erre a francia nyilatkozatra azonnal felelt Pápa német kancellár, kijelentve, hogy a német ifjúság védőképességének fokozása hazafias kötelesség.

Az ellentét tehát nem enyhül a két állam közt, ami semmi esetre sincs előnyére Európa békéjének, de Olaszország vállalkozott az ellentét enyhítésére s lehet, hogy munkájának lesz eredménye.

Megoldódott a magyar kormányválság. A hosszabb idő óta húzódó magyar kormányválság megoldódott. Horthy Miklós kormányzó kihallgatáson fogadta Gömbös Gyulát és megbizta az új kormány megalkotásával. Gömbös, az új miniszterelnök, hír szerint megszemlélte felhatalmazásokkal vállalkozott kormányalakításra. Kinevezése pillanatában zsebében volt a képviselőházat feloszlató kézirat, hogy új vá-

A SZERENCSE a mai nehéz időkben is meglátogatja kegyeltjeit. Aki sorsjegyet vesz, ajtót nyit a szerencsének. Sorsjegyvásárlásra használja fel a lapunk utolsó oldalán levő megrendelő-lapot.

lasztásokat lehessen tartani. Gömbös jelentékeny újítások keresztülvitelét tervezi. Valószínűleg a magyar választói törvényt is teljesen megváltoztatják. Gömbös Gyula aránylag fiatalon került Magyarország miniszterelnöki székébe és Bethlen Istvánnak legbizalmasabb hívei közé tartozik. Gömbös miniszterelnökké való kinevezése a fiatalok érvényesülésének jegeében történt.

Gandhi már nem koplal. Az indus pártok képviselői meggyeztek egymásközt a választások kérdésében s ehhez a meggyezéshez az angol kormány is hozzájárult. Erre Gandhi felhagyott az éhségstrájjkkal. Azonnal orvosi kezelés alá került, mert a hat napi és ötórás koplalás nagyon kimerítette gyenge szervezetét.

Választások Görögországban. A lefolyt választások nem nagyon kedvezőek a görög köztársasági pártokra nézve, mert eredményükben nagyon sok királypárti képviselő került a görög törvényhozásba, s rajtuk kívül 10—12 kommunista képviselő. Ez az utóbbi körülmény annál meglepőbb, mert a kommunistáknak minden eddigi kísérlete kudarcot valloott.

A mai helyzet szerint Venizelosz köztársasági pártjának már alig van néhány főnyi főbbsége s a kiváló öreg politikusnak minden ügyességére szüksége lesz, hogy megvédelmezze a köztársasági kormányt.

Belpolitikai hírek

Per Bethlen gróf levele miatt. Közöltük lapunkban gróf Bethlen Györgynek, az Országos Magyar Párt elnökének, a kisebbségi minisztérium ügyében irt nyiltlevelét. A levélben foglalt tények miatt a kolozsvári ügyészség sajtópert indított a Keleti Ujság ellen, ahol a nyiltlevelet a Magyar Párt először közölte. A kolozsvári vizsgálóbíró az ügyben megkezdette a tanukihallgatásokat.

Egyelőre nem tárgyalják az állampolgársági törvényt. Közöltük lapunkban, hogy az állampolgársági ügyek rendezésére új törvényt fognak alkotni. Azt is irtuk, hogy a törvény már a napokban a parlament elé kerül. Hir szerint a törvény tárgyalását későbbi időre halasztották, azzal az indokolással, hogy ilyen nagy fontosságú ügy újabb tanulmányozást igényel. Egyesek úgy sejtik, hogy a törvényjavaslattal szemben azért tanusitanak román körökben elutasító magatartást, mert ez a csatolt területek kisebbségi állampolgárai számára lényeges könnyítéseket foglalna magában.

Ellentét Titulescu és Vajda között. A népszövetségi román delegációt eddig mindig Titulescu, londoni román követ vezette Genfben. Vajda miniszterelnök most elejtette Titulescut és Madgearura bizta a román delegáció vezetését. A változás oka az, hogy Titulescu bizonyos nemzetközi kérdésekben a francia álláspont híve. Hir szerint Bessarabia kérdése és az orosz megnemtámadási szerződés ügyében keletkezett véleményeltérés miatt keletkezett ellentét a miniszterelnök és Titulescu között. Vajda miniszterelnök

intézkedésére Titulescu azzal válaszolt, hogy lemondott londoni követi állásáról és az összes megbízásokról, amelyeket a román kormánytól kapott. Titulescu lemondásával a Vajdakormány kellemetlen helyzetbe került, mert Titulescunak nagy tekintélye volt külföldön is. Altitól Vajda miniszterelnök fel akarja ajánlani Titulescunak a külügyminiszteri tácaát, hogy megbékítse. Egyelőre az ellentétes hírekből nem lehet tudni, hogy mi lesz a Vajda-Titulescu-féle ellentét végül Bukarestben azonban komolyan számolnak azzal, hogy az eset miatt a Vajda-kormány lemondása is bekövetkezhetik.

Megszavazták a földadó lezállítására vonatkozó törvényt. A parlamentben sietve gyárták az új törvényeket. Közlelekből egy nap alatt öt új törvényt szavaztak meg. A megszavazott pénzügyi törvények közül földmiveseinket leginkább a földadó lezállítására vonatkozó törvény érdekli. A földadót e lére szállították le. A csökkentett földadót október elsejéll számítják.

Ferenczy Zsigmond képviselő a fennálló pénzügyi rendszer megváltoztatását kívánta a parlamentben. Ferenczy Zsigmond magyarpárti képviselő a pénzügyi javaslat tárgyalásánál beszédben foglalkozott Románi pénzügyi helyzetével. Beszédéből a következőket emeljük ki: — Ilyen körülmények között teljesen esztelen dolog az adó behajtási törvény szigorításának erőszakolása. Különösen akkor, amikor ez a törvénytervejtett adóemelés és szerzett jogok megsemmisítését is magában rejti, akkor, amikor a jövődelmek nemesak rendkívül módon estek, de mondhatni a

talában megszűntek. A közimunkások sorából rekrutálódott munkanélküliek mellett egy új társadalmi osztály alakult ki: a jövedelem nélküliek, akik még utolsó erejük megfeszítésével művelik földjeiket, tartják fenn irodáikat, műhelyeiket, orvosi rendelőiket, de nem tudható, hogy még meddig? Ha nem vagyunk képesek helyreállítani a magángazdaságok egyensúlyát és mégis erőszakoljuk a közjövédelmek növelését, azon a nézeten vagyok, hogy a törvényhozás és a kormány gazdasági forradalomba kergeti az országot. Azt hiszem, hogy ez a Ház mindaddig nem tölti be hivatását, amíg ezt az alapvető kérdést valamiként meg nem oldja, s mindaz a vita, amelyet itt most folytatunk, alap nélküli felépítmény, amelyet az idők vihara könnyen elsodor velünk együtt a föld színéről.

Ferenczy Zsigmond beszéde nagy hatást váltott ki és a kormányparti képviselők körében is érdeklődéssel vitatták a magyar képviselő érvelését.

Tanító urak! A „Minerva” kiadásában még a múlt iskolai évben megjelentek a Kovács Pál-féle modern: *Rajzfüzetek, földrajzfüzetek és rajzlamitási vesérfonal.*

A felsorolt munkák teljesen az állami tanterv figyelembe vételével vannak megszerkesztve.

Az egyes osztályok rajzfüzetei az egész évi rajzanyag feldolgozására szakszerű rajzbeli utasításokat, szöveges magyarázatokat adnak.

A földrajzi füzetekben szintén az egész évi tananyag vázlatzerű rajzokkal, tiszta és világos utbaigazításokkal van ellátva.

A *rajzfüzetek* ára darabonként 8 lej. A *földrajzfüzetek* ára darabonként 12 lej. A *vesérfonal* ára darabonként 16 lej.

A felsorolt munkák az ország bármely könyvkereskedésében beszerezhetők.

Tízmeke

Ki kell fizetni a magánkölesők után esedékes adót. A konverziós ügyekkel kapcsolatban sok magánhitelező neve kerül nyilvánosságra. Magánemberek kihitelezték betáblázásra, vagy váltókölesön formájában tőkéiket és rendszeresen kamatot szedtek. A kamatra kiadott pénzek után azonban tőkekamatadót kell fizetni! A pénzügyminiszter most elrendelte, hogy a magánhitelezők kölcsönzéseit vizsgálják felül és aki nem fizette ki a tőkekamatadót és nem jelentette be nyereségét globális adó jövedelmének bevallásánál, adóját utólag állapítsák meg és vessék ki.

Megadóztatják a rádióalkatrészeket. Az új adótörvény intézkedéseket tartalmaz a rádiókészülékek újabszerű megadóztatásáról. Minden külföldről behozott rádióalkatrész után különként 20 és 30 lejes illetéket kell leróni. Ezenkívül minden kereskedő, aki rádió-lámpákat tart eladásra, lámpánként 20 lej illetéket kell, hogy lerójon, ellenkező esetben ennek tiszteletét fogják rajta, mint büntetést felhajtani.

Tizenhétkilós szőlőfürt. A magyarországi Kécskén Kerki András, szőlőgazda szőlőjében óriási szőlőfürt termett. A fürt sulya tizenhét és fél kiló. Az óriási szőlőfürtnek minden szemé édes és zamatos.

Súlyos gázrobbanás. Dicsőszentmártonban Demian Pompelius tanfelügyelő lakásán gázrobbanás történt. A gázrobbanás alkalmával többen megsebesültek. Demian anyósa és felesége súlyos sebeik következtében meghaltak.

Tovább csökkentik a tisztviselők fizetését. Románia súlyos pénzügyi bajai miatt a költségvetésben újabb megtakarításokat akarnak eszközölni. A pénzügyminisztérium tervezete szerint sor kerül a tisztviselők fizetésének újabb csökkentésére. A fizetések tizszázalékos csökkentését szeptember 1-i hatállyal léptetik életbe.

Férje sirjához zarándokolt meghalni. Özv. Csösz Jánosné, berettyóújfalusi öreg asszony, gyalogszerrel indult el Berettyóújfaluról Nagyváradra, az ottani temetőben nyugvó férje sirjának meglátogatására. Csösz né a temetőben alig időzött férje sirjánál, összeesett és meghalt. A férje mellé temették el.

Nem engedik Dicsőszentmártonban, hogy a székely fuvarosok deszkát áruljanak. Dicsőszentmártonban, arra való hivatkozással, hogy a székely fuvarosok által hozott deszka feldolgozott áru,ilyent pedig csak helybeli kereskedőnek szabad árulni, a hatóságok betiltották a fuvarosoknak a deszka árulását. Szegény székely fuvarosok a piaera hozott portékát nem tudták pénzzé tenni és vissza kellett, hogy vigyék.

Megrágták a disznók. Székelyudvarhely közelében, Oláhfalun Hegedüs Margit kétéves kis lányának őrzését egy 10 éves fiúcskára bízta. A kis fiú vizért ment és nyitva felejtette az ajtót. Mire a fiú visszatért, a disznók lerágták a szerencsétlen kis lány egyik lábát és jobb keze fejét. A súlyosan sérült gyermeket kórházba szállították.

Több a nő, mint a férfi. A nemzetközi népszámlálási hivatal kimutatása szerint az emberiségnek több mint fele nőkből áll. Ezerhárom nő esik ezer férfira.

Kivégeztek Budapesten egy rablógyilkost. Pest közelében, Pesthidegkúton, Éder József csavargó megölt és kirabolt egy vendéglősnét. Éder statáriális bíróság elé került. A meg rögzített gonosztevő mindvégig tagadta a terhére rótt bűncselekményt. A tanuvallomások és a bizonyítékok azonban ellene szólottak és ezért halálra ítélték. Közvetlenül felakasztása előtt a siralomházban Éder megtört és bevallotta, hogy ő követte el a rablógyilkosságot.

Furfangos csempészet. Az osztrák határőrök a malaccsempészetnek különös módját leplezték le. Megállapították, hogy Magyarországról Ausztriába kis malacokat pólyába burkolva csempésznek át. A kis malacokat előbb elkábitották, hogy ne visítsanak s úgy vitték át, mint kis gyermekeket.

Új rendszert vezetnek be az adóbehajtásoknál. A külföldi szakértők véleménye alapján a pénzügyminisztériumban tervezet dolgoznak ki az adóbehajtások rendszerének megváltoztatására vonatkozólag. A könyvelés egyszerűbb lesz és az adókönyvecskéket is könnyen áttekinthetőbb rovatokkal fogják ellátni.

A magyarság szőgyene. Nagyon utálatos kelevény öntötte ki mérgét azon a bírói tárgyaláson, amely Csikszeredában folyt le Avéd ügyvéd meggyilkolása ügyében. Gyergyóalfaluban Avéd ügyvéd házába bombát dobtak s ezzel az ügyvédet halálra sebeztek. A gyilkos merénylőket sikerült elfogni és letartóztatni Pál Dénes és Ambros Lajos személyében. Ezek azt vallották, hogy őket Barabás, ugyancsak gyergyóalfalvi ügyvéd bujtotta föl a gyilkosságra. A bírói tárgyaláson gyá-

szos képe bontakozott ki az alfalvi erkölcsök elfajulásának. Rengeteg hamistanu vonult föl mindkét fél mellett s ezek a legaljasabb szándékokkal és tettekkel vádolták meg egymást. Szándékosan nem közöljük a részleteket, mert nem akarjuk az undorító fertő kavarásával olvasóink jóérzését bántani. Elég rettenetes dolog, hogy a magyar becsület ellen ilyen merényleteket követnek el s csak az vigasztal, hogy az, ami Gyergyóalfaluban történt és ami a csikszeredai tárgyaláson folyt le, kivételes eltévelyedései a híres, magyar jóerkölcsnek.

Magyarsaholyban eltűnt a község pénztárából 70 ezer lej. Magyarsaholy, szilágymegyei községben a község pénzszekrényéből eltűnt 70 ezer lej. A pénzszekrényen sérülés nyoma nem látszik. A rejtélyes ügyben a rendőrség bevezette a vizsgálatot.

MIKOR TARTJAK A NAGYVÁSÁRT FELVINCEN? Felvincen ezután rendszeresen őszi nagyvásárt fognak tartani. Az állatvásárt október 1-én, a kirakóvásárt pedig okt. 4-én tartják meg. Ezeket az adatokat a lapunk 40-ik számában közölt hirdetmény helyesbbitéseképpen tesszük közhírré.

Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőcsueshurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz használatával többször és alaposan tisztítottassanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a FERENC JÓZSEF víz lázzal járó fertőző betegségeknel is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. A FERENC JÓZSEF keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Pénzhiány miatt nem nyílik meg a kolozsvári egyetem. A kolozsvári egyetem úgy el van adósodva szállítóinak, hogy valószínűleg nem tudja megkezdeni működését. Az egyetem milliókkal tartozik gáz, víz és villanyszámlákban. A távalyi tüzifa árát még nem tudta kifizetni és az idén nem tudja a szükséges tüzifát beszerezni. Az egyetemi tanárok már hónapok óta nem kaptak fizetést. Így minden valószínűség szerint az idén a kolozsvári egyetem kapui zárva maradnak.

Már enyhült a vagyonrevizió terve! A tisztviselők vagyonának ellenőrzéséről szóló törvényt a legfőbb törvényellenőrző tanács felülvizsgálta. A törvényben nagy fontosságú módosításokat hajtottak végre. A bűnös uton szerzett tisztviselői vagyonokat nem kobozzák el, csupán súlyos vagyonadóval sújtják. Az egész eljárás a végöss döntésig titkosan fog lefolyni. Ebből sejteni lehet, hogy a bűnös tisztviselőknek könnyű lesz kikerülniök a törvény sújtó kezét.

A gyümölcsfák közös beszerzésére megkezdte az E. G. E. az összeírásokat. A gazdaközönség gyümölcsfaszükségletének kedvezményes áron és elsőrendű minőségben való biztosíthatása céljából az Erdélyi Gazdasági Egylet az idei őszen is összeírja a birtokosok, városi kerttulajdonosok és gyümölcsös gazdák csemeteszükségletét. A bejelentések az E. G. E. címére Kolozsvár, Attila u. 10. küldendők. A csemeték lényegesen olcsóbbak lesznek, mint a tavasszal voltak és a minőségük, fajtaazonosságuk pedig garantált. A megrendeléssel egyidejűleg darabonként 15 L. előleg küldendő be.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Buzavetés idején.

Az őszi buza vetésének ideje elérkezett, gazdáink teljes erővel hozzáfogtak a vetési munkálatok elvégzéséhez. Utóbbi időben sokan kérdezték szerkesztőségünkötől levélben, hogy mivel ideai buzájuk rozsdás volt, elvetetik-e az 1931-ben termett buzát? Sokan attól félnek, hogy az egyéves buza nem fog jól csirázni, és vetésük ritka marad. Kétségtelen dolog, hogy a magvak idő multával veszítenek csiraképességükből. Azonban a jó, érett állapotban aratott, száraz helyen tartott buza vetőmag egy esztendő alatt nem veszít csiraképességéből érezhető módon. Ha minden száz szemből egy-két szem amiatt nem kel ki, hogy a vetőmag régi volt, ez még nem fogja a vetés ritkaságát eredményezni. Sőt nyugodtan el lehet vetni a több éves buzát is, ha az helyesen volt eltartva.

Az éretlenül aratott, kalangyában ázott buza különösen, ha rossz helyen volt eltartva, nagyon sokat veszíthet csiraképességéből. Megeshetik, hogy az elvetett buzából egyetlen egy szem sem kel ki. Hogy ez ne történhessen meg, ajánlatos vetés előtt a régi maggal kísér-

letet végezni, hogy milyen a csirázó képessége? Különösen, ha valakinek gyanuja van arra, hogy mult évi termésű buzája vesztett csiraképességéből, helyes dolog, ha vetés előtt kipróbálja vetőmag buzáját. Egy tányér homokba ültessen el a vizsgálandó buzából 100 szemet. Ha ebből csak 80—90 szem kel ki, akkor 2—3 kilóval többet kell vetni holdanként. Ha ennél is gyengébb a vetésre szánt buza csiraképessége, nem ajánlatos elvetni a magot. Nem is volna gazdaságos, mert a csiraképesség arányának javítása céljából elvetett vetőmag-többlet nagyon megnöveli a termelési költségeket. Ha tehát valakinek nyolcvan százalékon aluli csiraképességű buzája van, okosabban teszi, ha eladja és valahonnan megbízható vetőmagot szerez be. Nem lesz lényeges árkülönbség a drágábban vett, jó vetőmag és a felemelt mennyiségben vetett rossz vetőmag között. De ha lesz is a jövő évi termés biztosítása céljából áldoznia kell a gazdának, mert különösen ilyen esztendő után, mikor buzavetéseink sokat szenvedtek a rozsdától, igaz a közmondás: „Ki mint vet, úgy arat.“

Új felfedezések a baromfitegyezés köréből. A baromfitegyezés mind nagyobb tért kezd hódítani. Ezzel kapcsolatban sok érdekes ujitást vezettek be nyugati országokban levő baromfitelegeken. Az ujitások között vannak olyanok, amelyeknek a ksigazda alig veszi hasznát és csak nagy baromfitelegeken alkalmazhatók. Vannak azonban olyan hasznos ujitások is, amelyeket a ksigazdák is sikerrel alkalmazhatnak.

Nagy szerepe van nyugaton a csirkék nevelésénél és a tojás hozam fokozásánál az *ibolyántuli sugaraknak*. Olyan villamos lámpákat szerelnek a barom-

fiak helyiségeibe, amelyeknek fényében ugynevezett ibolyántuli sugarak vannak. Az ilyen sugárral kezelt csirkék sokkal gyorsabban fejlődnek, mint a rendesen neveltek és mindenféle betegséggel szemben ellenállóak. Az ibolyántuli sugarak hatására a tyukok bővebben tojnak. A keltetés terén is nagy ujitások előtt állunk. Kísérletileg beigazolódott, hogy keltető gépekben a csirkék sokkal gyorsabban kelnek ki és egészségesebbek, ha abba a térben, ahol a tojások vannak, levegőt szivattyuznak. A levegőnyomás növekedése, úgy látszik, kedvező befolyással van a csirkék fejlődésére.

Kisgazda is nagy hasznát veheti a következő felfedezésnek. Kísérletek tanúsága szerint a tyukokat a következő módon lehet kotlásra kényszeríteni. Kéthárom hétig csirázott árpával kell etetni a kotlónak szánt tyukokat és a második vagy harmadik hét végén ilyen takarmányozás után kotlani kezdenek. Erdemes volna ezt kipróbálni ksigazdáinknak, mert óriási jelentősége van annak, ha tetszés szerinti időben szállíthatunk csirkét a piacra. Ez pedig attól függ, hogy tetszés szerinti időben álljanak rendelkezésünkre kotlóttyukok.

Óvatosan kell fogyasztani a száj- és köröm-fájásban megbetegedett tehenek tejét! Erdély legtöbb megyéjében fellépett a tehenek között a száj- és köröm-fájás. A száj- és köröm-fájásban szenvedő tehenek tejét csak felfőzés után szabad inni, mert a betegséget az ember is megkaphatja. Felnőtt embernél a betegség rendszeren minden baj nélkül elmúlik, kis gyermekekre nézve azonban életveszélyes is lehet. Tehát csak felfőzve használjuk a beteg tehenek tejét. Sajt és vajkészítésre a beteg tehenek teje nem alkalmas!

Veszétségi járvány pusztít Aradmegyében. Aradon és környékén járványszerűleg terjed a veszétség. A fertőzés nemcsak a kutyák között lépett fel, hanem a szarvasmarhák között is pusztít. Arad vidékéről nagyon sok embert szállítanak gyógykezelés végett a kolozsvári Pasztör-intézetbe.

Nem elég a belföldi szükségletre Románia ez évi buzatermése.

A Curentul című bukaresti újság szerint Románia ez évi buzatermése nem fogja fedezni a belföldi szükségletet. A Curentul szerint Romániának még 130 ezer vagon külföldi buzára lesz szüksége, hogy belföldi szükségletét fedezni lehessen.

Heremagarak Kolozs megyében. A heremag-üzlet vontatottan indul. Nyers áruáért 16—18 lej fizetnek kilónként. Arankamentes áruáért kilónként 2 lejje

többet adnak. Németország beszüntette a vásárlást Romániában, ennek, valamint a nagy termésnek és nagy kínálatnak a hatása alatt nem emelkednek az árak. A kolozsvári tőzsdén átlag 18 lejés áron keltek el nagyobb tételek.

Almaárak Kolozsváron.

Az almapiac vontatottan kezd megindulni. Nagyobb tételű Bantul alma kelt el 100 kilónként 350 lejért és Jonathan alma 900 lejért. Az almaszüret most van folyamatban. A termelők a ko-

lozsvári október 25—november 3-ig rendezett gyümölcskiállítást várják az értékesítéssel, amely alkalomra több exportőr és külföldi kereskedő fog Kolozsvárra érkezni. A kiállítás és vásár tudnivalóit az Erdélyi Gazdasági Egylet díjtalanul megküldi az érdeklődőknek, címe Kolozsvár, Attila ucca 10.

Kolozsvári tőzsdei árak.

Buza 100 kg.-ként 450—490—525. Vetőmag 600—680—700, zab 240, kukorica 260 lej mázsánként.

Művelődési mozgalmak

ÜNNEPET ÜLT ARANYOSSZÉK MAGYARSÁGA. Az aranyosszéki Várfalva községben megható ünnepséget ültek a világháboruban elesett hősök emlékművének felavatása alkalmából. Az emlékmű a község főterén áll és márványba van vésva a 41 hősi halott neve. Az ünnepségen résztvettek a Magyar Párt kiküldöttei, Torda városából és a vidékről pedig nagyszámú ünneplő közönség gyűlt össze. Az ünnepséget az unitárius és a román templomokban tartott istentiszteletek vezették be. Az istentiszteleten résztvettek dr. Moldovan Valér szenátor, volt miniszter, dr. Chetianu Emil Tordamegye prefektusa, Henzel tordai rendőrfőkapitány, dr. Gál Miklós kamarai képviselő, Lőrinczy Dénes tordai unitárius esperes, a Magyar Párt tb. elnöke, Farkas István a Magyar Párt tagozati alelnöke, dr. Betegh Miklós, br. Jósika Gábor, Aranyosszék papsága és számos érdeklődő, hogy tanni lehessenek annak a lélekemelő ünnepségnek, mely a keresztényi szeretet alapján álló békés egyetértés jegyében nemzeti és felekezeti különbségre való tekintet nélkül áldozott a világháboru negyvenegy várfalvi hősenek.

A hősök emlékoszlopa előtt beszéltek: Moldovan Valér románul és magyarul, Farkas István az Országos

Magyar Párt tordai tagozatának elnöke, Lőrinczy Dénes unitárius esperes, Árkosi Tamás sinfalvi lelkész, Pataki András várfalvi unitárius lelkész. Szavalt Várfalvi László egyetemi hallgató és dalokat adott elő a Tordai Magyar Dalárda és a várfalvi Dávid Ferenc Egylet ifjusági dalkara. Az emlékműre koszorukat helyezték az unitárius egyház nevében Pataky András lelkész, a Magyar Párt tordamegyei tagozata nevében dr. Gál Miklós helyeztek koszorút, míg dr. Várfalvi Mór tordai ügyvéd rótt a le kegyeletét koszorújával. A hozzátartozók virágaitól elborítva dr. Várfalvi Mór záróbeszédével s a Tordai Dalkör énekével ért véget a délutáni ünnepség, melyet többszáz terítékes közvacsora követett.

A rendezőség esti műsoráról is gondoskodott. Ezen a Tordai Dalkör többszöri szereplésén s tordai műkedvelőktől sikerrel előadott egyfelvonáson kívül Fikker János kövendi és Gombási János rákosi unitárius lelkészek szavaltak, Tanka Károly földbirtokos zenekari kísérettel magyar dalokat adott elő.

Az emlékmű előállítását Pálffy Sz. Mózes várfalvi gazda kétezer lejés adománya tette lehetővé, de a község minden lakója hozzájárult, hogy a tervezett emlékmű elkészülhessen.

Minden magyar ember jelezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteletség biztosítását ide átadni
 K O L O Z S V Á R I   K O L O Z S V Á R I   K O L O Z S V Á R I   K O L O Z S V Á R I   K O L O Z S V Á R I

Mulató

DIOVERÉSKOR.

Terítve a diófa alja,
S kél a szegény fa bús sóhájja:
Gyümölcsömet lehullatom,
Amim van, azt mind odadom.
Önként adom, hát miért vertek?
Kosárral, ne doronggal jertek.

Hej diófa, magyar ember szent fája,
Nem hiszem, hogy a sok verés nem fájna;
Tépik, török leveledet, ágadat:
„Verjük egyre, több dió is tán akad!”

Tépett fejed szomorúan mért rázod?
Szent fánk, te, a magyar embert példázod.
Hiszen a sors hozzánk is ily goromba,
Egyre csépel, egyre sújt a dorongja.

Vargha Gyula.

A fejedelemasszony áldott gondolata.

A sárospataki vár előtt a szél meghullámoztatta az aranyló vetést. Feliőről úgy látszott, mintha az érett kalászkok küldöttsége hajladozott volna a vár urnője előtt. A kis György legalább így látta. Ujjongva vetette magát anyja keblére.

Lorántffy Zsuzsánna fejedelemasszony gondolatai férjét követték. Rákóczy György fejedelem Erdélyországot járta. S a fejedelemasszony Istenhez imádkozott: adjon férjének bölcsességet, hogy biztos révbe irányíthassa Erdély sokat szenvedett népét.

Fia szenvedélyes kitörése meglepte. Maga mellé ültette egy márványpadra:

— Minek örülsz úgy György!

— Anyámasszony! Ha elgondolom, hogy ez mind a miénk! Egész Erdély is a mienk! Milyen jó, hogy ilyen gazdagok vagyunk! Ugye, mi mindig azt csinálhatjuk, amit akarunk!

Az erős szívű asszony hitetlenkedve hallgatta a hatalmi vágy és elbizakodottság hangját. Az ő szívében soha nem jelentkezett ez. Férje most elért fejedelmi rangja sem szédítette meg. S most gyermeke felnőtt emberek botor észjárásával beszél...

Mélyen belenézett a gyermek szemébe:

— Ki mondta ezt neked, György!

— Ó, — hát mindenki... De amugy is érzem...

— Rosszul érzed fiam. Senki sem teheti azt, amit akar. A világon mindenkinek csak azt szabad tennie, amit Isten tanácsol neki.

— Nekem még soha, semmit sem tanácsolt Isten, anyámasszony!

— György, — hát nem tiszteled te fejedelmi apádat?

A gyermek feje meghajolt, mintha köszöntené Rákóczi Györgyöt...

— Nézz reám fiam: hát nem szeretsz te engem?

— De igen, — ó, hogyan szeretném anyámasszonyt!

Áldó mozdulattal tette kezét fia fejére. nagyasszony:

— Látod, — ezt mind a jó Isten tanácsára kell tenned!

A fiu szertenező szeme újra megakadt a hódoló vetésen:

— Anyámasszony, dehát miért mondja mindenki, hogy a vagyon a legfőbb jó? S miért keresik Apámuram kedvét külsőországbéli követek?

A nagyasszony kitért a felelet elől. Lemutatott a síkságra:

— Látod György, milyen alázatosan longanak a megtermett kalászkok? Így köszönnek hálát a jó Istennek érett kincsükért. A bölcs ember is. Tudja, hogy mindent Istennek köszönhet. Csak egy van, amiben a maga akaratára is segítheti.

— Én meg akarom szerezni azt az egyet is, anyámasszony!

— Isten segítségével megszerezheted. Még ma irok az én tisztelt tudós barátainak. Meghivom őket ide, Sárospatak várába, hogy ezt a te, magasan hordozott üres kis fejedet töltsék meg a tudás terhével...

— Ó, — hát még többet kell tanulnom, anyámasszony!

— Többet? — Hiszen még semmit sem tanultál! Holtig tanulni kell a mivel embernek. És sohasem szabad különbnek tartanod magad másoknál, csak azért, mert Istenünk szüleidet hatalmi polcra, nagy javadalmak birtokába helyezte...

A gyermek szívében dac ágaskodott! Egyenlőnek érezte magát más emberekkel!

— De hiszen mégis különb vagyok másoknál! A zsellérgyermekeknél, a várnagy fiainál, a nemes urfiaknál is! Mert azok mellé nem állíthat tudós professzorokat az anyjuk!

Lorántffy Zsuzsánna Istenhez fohászzkodott tanácsért. S nagy terv villant fel lelkében. A jövő képei bontakoztak ki előtte: tágas tantermek... Bennük gyermekek, serdülő ifjak, serkedző bajszú ifjak... Hallotta képzetben, hogy tudós professzorok magyaráznak

az ifjaknak... S nem szabad válogatniok: gazdag-e, szegény-e, ki tudományukat issza. A sárospataki vár falai közül el kell indulnia a testvériesség gondolatának. Meg kell hódítania először is ezt a tévelygő gyermeket...

Igy alakult ki a fejedelemasszony lelkében a sárospataki kollégium terve. Isten tanácsára hallgató asszony szíve által alapozta meg.

Szentmihályiné, Szabó Mária.

Apróságok/Adomák

Amikor a miniszter nem szegyenlős.

Lajos Fülöp francia király miniszterét felkereső egy vállalkozó s valami görbe ügyet akart vele elintézni. Amikor átadta a kérvényt, fülébe sugta a miniszternek:

Nézze, miniszter ur, itt a kérvény s itt van tizezer frank. Intézze el a kérvényt kedvezően és a világon senki sem fog erről a tizezer frankról tudni.

Erre a miniszter csak onnyit mondott:

— Adjon ide huszonötezer frankot és nem bánom, mondja el, akinek akarja!

Megtalálták Nimród városát.

Mózes, könyvének 10-ik részében megemlékezik Erekh város nagy királyáról, Nimródról. A tudósok a Biblia leírása alapján ásatásokat folytattak, hogy a várost megtalálják. Sikerült is a város romjait kiásni. A városban hatezer éves építményeket, régiségeket és feliratokat találtak. Az Erekhben talált írás az emberiség történetének valószínűleg első írott emléke. Érdekes, hogy a régi város felett tizennyolc különböző tele-

PAR SZAZ LEJ pár millió lej nyereséget hozhat annak, aki lapunk megrendelő-jegyével sorsjegyet rendel magának.

pülesi réteget találtak, és csak a legalsó réteg fölött hat méterrel találták Erekh ősi templomát. Az Erekh rómjai felett levő várost ma Uruk-nak nevezik a lakosság.

Mi a neve a bornak?

Rossz bort tesznek a vendég elé a korcsmában. A vendég bosszusan kérdi:

— Mi a neve ennek a bornak?

— Nincs neve, feleli a korcsmáros.

— Lehetetlen, — mondja a vendég — hiszen megvan keresztelvel!

Hol van a folytatás?

Sajtot vásárol a gyermek a boltban. Mikor a sajtot kifizette és a csomagot átadják, így szól:

— Kérem, sziveskedjenek más papírba csomagolni, mert a múlt héten a sajt, amit vásároltam, egy regénynek az elejébe volt csomagolva s édesanyám meghagyta, hogy a mostani vásárláskor csomagoltassam a sajtot a regény folytatásába.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külföldi portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

G. G. Abrudbánya. Közöljük Önnek, hogy Románia területén a következő nagyobb cipőgyárak vannak: Carmen cipőgyár Oradea-Nagyvárad, továbbá a Dermata Művek R. T. Kolozsvár. Ezenkívül van egy nagyobb bőrgyár Marosvásárhelyen, amelynek neve Medgyesfalvi Bőrgyár. Nagyobb cipőlerakatot ajánlhatunk itt Kolozsvárt Farkas Ignác cipőnagykereskedés Cal. Reg. Ferd. Wesselényi utca, valamint Nimberger cipőlerakat Fő tér. Ön nem előfizetőnk s így nagyon szeretnénk, ha lapunk előfizetői közt belépne.

V. K. Sajókeresztúr. A tényállás kellő ismerete nélkül levélre jogi véleményt adni nem lehet, mert amint látja, önmaga sincsen tisztában azzal, hogy a kérdéses ügyben a bíróság hogyan járt el, és hogyan intézkedett? Nem írta meg Ön, hogy miért érdekli a kérdéses ügy és így nem tudjuk, hogy milyen oldalról világítsuk meg a kérdést. Amennyiben Ön határozott kérdéssel fordul hozzánk, úgy arra meg tudjuk adni válaszunkat...

H. L. Margitta. Az iparkamarától nyert értesítése helyes, amennyiben mint épész, piaci árusként nem működhetik, hanem csupán akkor, ha arra az iparhatóságtól engedélyt nyer. Az iparhatóság ügyeit Önöknél a szolgabíróság intézi. Az iparengedély megszerzésére nézve a szolgabírósnál megadják a kellő utbaigazítást. Ezt a felvilágosítást a helybeli iparkamara adta nekünk.

F. I. Szapárfalva. A „Magyar Nép” egyik utóbbi számában ugyan ezen kérdésre feleltünk egy másik kérdezősködéssel. Most az alábbiakban megismételjük a feleletet, de egyben felhívjuk az érdeklődők szives figyelmét „Tanácsadó” rovatunk elolvasására, mert ott mindig hasonló és értékes dolgot lehet tanulni:

Az új Monopol-törvény rendelkezése szerint a bornak kénnel, paszterizálással, valamint káliumszulfáttal való kezelése nem képez tiltott eljárást, vagyis szabad.

A kénezés a szállításoknál alkalmaztatik, midőn kisebb időről van szó. A káliumbiszulfát szintén rövid időre állítja meg az erjedést. Paszterizálással 55—60 fokra való főzéssel a bor, illetve a must megtartja édes ízét és jó kezelés mellett 6—8 hóig sem erjed tovább. Káliumbiszulfátból III.-ként 50 gramot kell számítani, melyet előbb vízben vagy borban kell feloldani és úgy hozzátölteni.

A tanító urak figyelmébe!

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. könyvkiadó vállalat értesíti a tanító urakat, hogy az elemi iskolák részére készített tankönyvjegyzéket, amely a térképek, iskolai nyomtatványok és szemléltető képek jegyzékét is tartalmazza, megküldötte az összes iskolák igazgatóságának. Az expedicióval járó torlódás elkerülése végett tanácsos a rendeléseket kellő időben feladni. Amennyiben valamelyik iskola nem kapta volna meg a jegyzéket, levélbeli kérésre a kiadóvállalat ismételtén megküldi.

Székelyországban

Közöljük olvasóinkkal, hogy az 1933. évre szóló könyvnapárunkat, dacára annak, hogy óriási költségünkbe kerül, ez évben is kiadjuk s azon előfizetőink részére, akik előfizetéseikkel az év végéig rendben vannak, teljesen ingyen megküldjük. Mivoltán a naptárt csak korlátozott példányszámban nyomtatjuk, már most figyelmeztetjük azon előfizetőinket, akik bármely okból kifolyólag elmulasztották a díjakat beküldeni, igyekezzenek a hátrálékaik rendezésével, mert ha rövid időn belül nem tesznek eleget fizetési kötelezettségüknek, nem biztosíthatjuk részükre a naptárt. Ugyanis csak annyi naptárt készítettünk, ahány előfizetőnek jogosultsága van arra. Igyekezzék tehát minden előfizető a befizetéssel, mert legkésőbb 2—3 hét múlva megkezdjük a naptárivek összeállítását s ugyanakkor tudnunk kell, hogy hány naptárra lesz szükségünk? A később fizetőknek csak akkor küldhetünk naptárt, ha maradnak felesleges példányaink s azt is a befizetés sorrendjében. Ettől függetlenül ismételtén felszólítjuk a hátrálékosokat az elmaradt díjak befizetésére, mert csak azoknak küldhetjük lapunkat, kiknek nincsen tartozásuk.

H. J. Kükköldombó. I. M. Nagymajtény. O. Zs. Kolozs. M. Zs. Torda. P. F. Nagykövérés. Sz. F. Szentgyéhaszfalu. P. M. Erzsébetváros.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

P. S. Amint leveléből látjuk, Ön esodálkozik azon, hogy a konverziós törvény bukását előre megjósoltuk. Nincs mit esodálkoznia: nem kellett nagy bölesesség ahhoz, hogy ennek a

fundamentum nélkül való tákolmánynak az összeomlását bizonyosra vegyük. Ha valami figyelemreméltó dolog van abban, hogy nem lelkesedtünk tulságosan a hebehurgya törvényért: inkább azt tessék javunkra írni, hogy meggyőződésünket bátran képviseltük s az igazat akkor is meg mertük mondani, mikor az sok olvasónknak nem tetszett. Mi hazugságra, népbolondításra nem vagyunk kaphatók. Ma éppen elég hazudozás, bolondítás kísérti a falvak népét, mi megmaradunk a magunk becsületes útján.

B. J. Töltse ki a lapunk utolsó oldalán levő sorsjegy-rendelő jegyet és küldje be kiadóhivatalunknak. A sorsjegyet utánvétellel rövid idő alatt meg fogja kapni.

A következő befolyt pénzeket nyugtazzuk: Kúpeoról: N. L. 150, B. J. 150, M. K. Nagybánya 150 (r. 1932. dec 31-ig), D. J. Lupény 45, T. M. Marosilye 155, Gy. J. Szilágy-cseh 155, Özv. O.-né Szék 155, T. Gy. Kutyalva 150, Ifj. K. B. Ipp 155, T. I. Vizakna 155, K. K. Érkörös 155, Cs. K. I. Ombod 325, F. J. Fehéregyháza 100, M. F. Mezőfény 170, Sz. P. Vámosgálfalva 150, K. J. Muzsna 150, K. Gy. Tusnád 103, E. B. Siménfalva 568, K. T. J. Datk 75, K. M. Nagybánya 155, H. F. Vizakna 155, M. S. Beresztelke 155, Id. S. M. Kisgalambfalva 155, N. M. Szentháromság 135, Sz. P. Majláthfalva 155, Hitelszöv. Nagylak 150 lej, rendben 1931. nov. 1-ig, mult év végéig még 20 L. beküldését kérjük. N. A. Mosnica Telep 155, özv. Sz. J.-né Székelyhid 110, O. S. Nagysolymos 250, K. Gy. Vetés 150, Sz. L. Erdőgyarak 150, B. A. Berend 155, Ref. Egyház Rákosd 170, Sz. M. Szászrégen 150, P. F. Oklánd 155 Lej.

Apróhirdetések.

Egy henger- és három köves malom eladó, vagy feleltárs kerestetik. Leveleket a kiadóhivatal továbbítja.

Kérjék a legújabb
Gyümölcsfa és szőlőoltvány
árjegyzékünket!
Ambrosi-Fischer és Tsai
AIUD—Nagyenyed.

Előfizetők a „RELETI ÚJSÁG”-ot Erdély magyar napilapját!

Rendelje meg a

PÁSZTORTŰZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóiratot.

Előfizetési díj:

Egész évre... 500 L. Félévre..... 260 L.

Negyed évre 140 L.

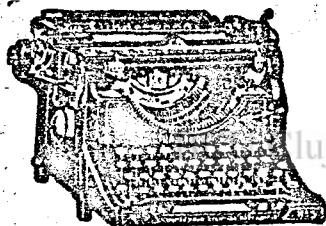
Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5 szám

Kérjen mutatványsszámot!

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekek-ből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

Körmendy Mihály

Cluj—Kolozsvár,

Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25.

Telefon 9—51. — Telefon 9—51.

A buza megrágult!**a PORZOL OLCSÓBB LETT!****Csak valódi PORZOL-lal pácolt búzát vessünk!**

Kapható a Chinoin növényvédelmi szerek lerakatánál. — Ha nem található, forduljunk a következő cégekhez:

Agrotechnica Cluj-Kolozsvár, Cal Reg. Ferd. 8. — Mezőgazdák R. T. Satu-Mare—Szalmár, Strada Regina Maria 17. — Karner Ede R. T. Timişoara-Temesvár, Str. Braţianu 12. — Krafft és Herberth, Braşov-Brassó, Buzásor.

Itt levágandó és beküldendő.

Megrendelő lap.

A „MAGYAR NÉP” kiadóhivatalának

Cluj-Kolozsvár

Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5.

Ezennel megrendelek Önöknél..... drb.....

nyolcad (125 lei.)
negyed (250 lei.)
fél (500 lei.)
egész (1000 lei.)

osztálysorsjegyet utánvétellel. (A nem kívánt sorsjegy törlendő.)

Főelárusító:

Tisztelettel:

Kereskedelmi Hitelintézet

R.-T. Cluj—Kolozsvár.

olvasható aláírás.

pontos lakhely.

Sok pénzt kereshet befektetés nélkül!
ha megveszi**CSERJÉSSY:****A szegény ember gazdasága**

című, a vadontermő gyógynövények gyűjtéséről szóló könyvet. 35 Leu beküldésére portómentesen küldi a

MINERVACluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria 1 sz.
(v. Deák Ferenc-utca.)